

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2013. október 24.*

„Tagállami kötelezettségszegés — Környezet — 2000/60/EK irányelv — A vízpolitika terén a közösségi fellépés kerete — A 2000/60/EK irányelv 4. cikke (8) bekezdésének, 7. cikke (2) bekezdésének, 10. cikke (1) és (2) bekezdésének, valamint V. melléklete 1.3. és 1.4. szakaszának átültetése — Autonóm közösségeken belüli és autonóm közösségek közötti vízgyűjtők — A spanyol alkotmány 149. cikke (3) bekezdésének vége — Kiegészítő szakasz”

A C-151/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2012. március 26-án

az **Európai Bizottság** (képviselik: G. Valero Jordana, E. Manhaeve és Simon B., meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Spanyol Királyság** (képviseli: A. Rubio González, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, Juhász E., A. Rosas, D. Šváby és C. Vajda (előadó) bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: M. Ferreira tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. április 25-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2013. május 30-i tárgyaláson történő meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Keresetében az Európai Bizottság annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Spanyol Királyság – azzal, hogy az autonóm közösségeken belüli vízgyűjtők tekintetében nem tette meg a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai

* Az eljárás nyelve: spanyol.

parlamentari és tanácsi irányelv (HL L 327., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 5. kötet, 275. o.) 4. cikke (8) bekezdésének, 7. cikke (2) bekezdésének, 10. cikke (1) és (2) bekezdésének, valamint V. melléklete 1.3. és 1.4. szakaszának átültetéséhez szükséges valamennyi intézkedést – nem teljesítette az említett irányelvből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 2 Az 2000/60 irányelv 1. cikke szerint annak célja, hogy keretet adjon a szárazföldi felszíni vizek, az átmeneti vizek, a parti tengervizek és a felszín alatti vizek védelmének.
- 3 Ezen irányelv 2. cikkének 13. pontja értelmében a „vízgyűjtő” „olyan földterületet jelent, amelyről minden felszíni lefolyás a vízfolyások, folyók, és esetleg tavak sorozatán át a tengerbe folyik [egyetlen] folyótorkolaton vagy folyódeltán keresztül”.
- 4 Az említett irányelv „Környezeti célkitűzések” címet viselő 4. cikkének (8) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A (3), (4), (5), (6) és (7) bekezdések alkalmazása során a tagállam biztosítja, hogy az alkalmazás nem zárja ki vagy veszélyezteti állandó jelleggel az ezen irányelvben foglalt célkitűzések teljesítését az ugyanazon a vízgyűjtő kerületen belüli más víztestek esetén, és összhangban van az egyéb közösségi környezeti joganyaggal.”

- 5 Ugyanezen irányelv „Az ivóvíz kivételére használt vizek” címet viselő 7. cikkének (2) bekezdése a következőt írja elő:

„A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben meghatározott víztestek nemcsak a 4. cikk ezen irányelv felszíni vizekre vonatkozó követelményeinek megfelelő célkitűzéseit teljesítik, ide értve a 16. cikk alapján közösségi szinten megállapított minőségi követelményeket is, hanem, hogy az alkalmazott vízkezelési módszer figyelembevételével és a közösségi joganyagnak megfelelően, a keletkező víz megfelel a 98/83/EK irányelvvel módosított 80/778/EGK irányelv követelményeinek”.

- 6 A 2000/60 irányelv „A felszíni és felszín alatti vizek és a védett területek állapotának megfigyelése” címet viselő 8. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ezek a [vizek állapotának megfigyelésére szolgáló programok] legkésőbb hat évvel ezen irányelv hatálybalépését követően legyenek alkalmazhatóak, kivéve ha a vonatkozó joganyag másként rendelkezik. Az ilyen megfigyelés összhangban lesz az V. mellékletnek megfelelő követelményekkel.”

- 7 Ezen irányelv „Kombinált megközelítés a pontszerű és a diffúz szennyezőforrások esetén” címet viselő 10. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a (2) bekezdésben említett felszíni vizekbe való bevezetéseket, az e cikkben meghatározott kombinált megközelítés szerint szabályozzák.

(2) A tagállamok biztosítják a kialakítását és/vagy megvalósítását:

- a) a kibocsátások elérhető legjobb technológiákon alapuló szabályozásának,
- b) a megfelelő kibocsátási határértékeknek; vagy

- c) diffúz hatások esetében a korlátozásoknak, amelyek adott esetben a legjobb környezeti gyakorlatot is magukban foglalják,

megfelelve:

- a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló, 1996. szeptember 24-i 96/61/[EK] tanácsi irányelvnek ([HL 1996. L 257., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 80. o.]),
- a települési szennyvíz kezeléséről szóló, 1991. május 21-i tanácsi irányelvnek ([HL L 135., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 26. o.])
- a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelvnek ([HL L 375., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 68. o.]),
- az ezen irányelv 16. cikke értelmében elfogadott irányelveknek,
- a IX. mellékletben felsorolt irányelveknek,
- bármely más, vonatkozó közösségi joganyagnak,

legkésőbb 12 évvel ezen irányelv hatálybalépését követően, kivéve ha a vonatkozó jogszabályok másként rendelkeznek.”

- 8 A 2000/60 irányelv V. melléklete tartalmazza „A felszíni vizek ökológiai és kémiai állapotának megfigyelése (monitoring)” címet viselő 1.3. szakaszt. E szakasz a következőképpen rendelkezik:

„A felszíni vizek megfigyelő (monitoring) hálózatát a 8. cikk kívánalmainak megfelelően alakítják ki. A megfigyelő hálózatot úgy tervezik meg, hogy összehangolt és átfogó képet adjon az ökológiai és kémiai állapotról minden vízgyűjtőn, és lehetővé tegye a víztestek osztályozását az 1.2. szakasz normatív meghatározásaival megegyezően öt osztályba. A tagállamok biztosítják a felszíni vizek monitoringhálózatát bemutató térképet vagy térképeket, amelyeket felvesznek a vízgyűjtő-gazdálkodási tervbe.

Az 5. cikknek és a II. mellékletnek megfelelően elvégzett jellemzés és hatásvizsgálat alapján a tagállamok egy feltáró megfigyelési programot és egy operatív megfigyelési programot alakítanak ki minden olyan időszakra, amelyre a vízgyűjtő-gazdálkodási terv vonatkozik. Egyes esetekben a tagállamoknak szükséges lehet vizsgálati jellegű megfigyelési programok kialakítása is.

A tagállamok azokat a paramétereket figyelik meg, amelyek meghatározóak minden egyes vonatkozó minőségi elem állapotára. A biológiai minőségi elemek megválasztásakor a tagállamok meghatározzák a megfelelő taxonómiai szintet, amely szükséges a megfelelő pontosság és megbízhatóság eléréséhez a minőségi elemek osztályozásában. A megfigyelési programok által nyújtott eredmények megbízhatóságának és pontosságának becslését megadják a tervben.”

- 9 Ezen irányelv V. mellékletének 1.3.1–1.3.6. pontja a feltáró megfigyelés (monitoring) tervezésére, az operatív monitoring tervezésére, a vizsgálati megfigyelés (monitoring) kialakítására, a megfigyelés gyakoriságára, a védett területekre vonatkozó kiegészítő megfigyelési követelményekre, valamint a minőségi elemek megfigyelésének szabványaira vonatkozó szabályokat írja elő.

- 10 A 2000/60 irányelv V. mellékletének „Az ökológiai állapot osztályozása és bemutatása” címet viselő 1.4. szakasza tartalmazza „A biológiai megfigyelés eredményeinek összehasonlíthatósága” címet viselő 1.4.1. pontot, amely a következőket írja elő:

- „i. A tagállamok azzal a céllal alakítanak ki megfigyelő rendszereket, hogy megbecsüljék a felszíni vizek minden egyes kategóriájához vagy a jelentősen módosított, illetve mesterséges felszíni víztestekhez meghatározott biológiai minőségi elemek értékeit. Az alábbiakban rögzített eljárás jelentősen módosított vagy mesterséges felszíni víztestekre történő alkalmazása esetén, az ökológiai állapotra történő hivatkozást az ökológiai potenciálra történő hivatkozásként kell értelmezni. Az ilyen rendszerek esetén vissza lehet nyúlni bizonyos fajokra vagy fajok csoportjaira, amelyek a minőségi elemre, mint egészre nézve reprezentatívak.
- ii. Ahhoz, hogy biztosítható legyen a megfigyelő rendszerek összehasonlíthatósága, a tagállamok által működtetett rendszerek eredményeit az ökológiai állapot osztályozása céljából, ökológiai minőségi arány formájában fejezik ki. Ezek az arányok képviselik az összefüggést az adott felszíni víztestben megfigyelt biológiai paraméterek értékei és ezeknek a paramétereknek az arra a víztestre alkalmazható referenciaviszonyai közötti értékei között. Az arányt egy zérus és az egy közé eső numerikus értékkel fejezik ki, a kiváló ökológiai állapotot az egyhez közeli, a rossz ökológiai állapotot a zérushoz közeli érték fejezi ki.
- iii. Minden tagállam megfigyelő rendszerében a felszíni vizek minden kategóriájára az ökológiai minőségi arány ötfokozatú skáláját használja, a kiválótól a rossz ökológiai állapotig terjedően, ahogyan azt az 1.2. pont meghatározza, a fokozatokat elválasztó határértékek számértékben vannak kifejezve. A kiváló és a jó állapot fokozatok közötti határ értékét, továbbá a jó és a mérsékelt állapot fokozatok közötti határ értékét az alább leírt interkalibrációs eljárással kell megállapítani.

[...]”

A spanyol jog

- 11 A vizek kezelése céljából a spanyol jogszabály két vízgyűjtő-kategóriát különböztet meg – jelesül a több autonóm közösség területén található vizeket gyűjtő „autonóm közösségek közötti” azon vízgyűjtőket, amelyekre vonatkozóan kizárólag az állam alkothat jogszabályokat, valamint az egyetlen autonóm közösség területén elhelyezkedő „autonóm közösségeken belüli” vízgyűjtőket, amelyekkel kapcsolatban az autonóm közösségek jogalkotási feladatokat láthatnak el.
- 12 Az alkotmány 149. cikkének (3) bekezdése értelmében:
- „Az Alkotmány által nem kifejezetten az államra ruházott feladatköröket az autonóm közösségek – saját szabályzataik alapján – átvehetik. Az autonóm közösségek által át nem vett területeken a hatáskör az államot illeti meg, amelynek jogszabályi rendelkezései összeütközés esetén minden olyan területen elsőbbséget élveznek, amely nem tartozik az autonóm közösségek kizárólagos hatáskörébe. Az állami jog minden esetben kiegészíti az autonóm közösségek jogát.”
- 13 Az autonóm közösségek közötti vízgyűjtőket illetően a 2000/60 irányelv érintett rendelkezéseit a vízügyi tervezéssel kapcsolatos utasítások jóváhagyásáról szóló, 2008. szeptember 10-i ARM/2656/2008. sz. rendelet (BOE 229. sz., 2008. szeptember 22., 38472. o.; a továbbiakban: 2008. évi rendelet) hajtotta végre.
- 14 A 2008. évi rendelet egyetlen cikkének (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy „a jóváhagyott utasítások az autonóm közösségek közötti vízgyűjtőkre vonatkoznak”.

- 15 A 2008. évi rendeletet bizonyos aspektusokban módosította a 2011. május 11-i ARM/1195/2011. sz. rendelet (BOE 114. sz., 2011. május 11., 48584. o.; a továbbiakban: 2011. évi rendelet).
- 16 Az autonóm közösségeken belüli vízgyűjtőket illetően a 2000/60 irányelv szóban forgó rendelkezéseinek végrehajtása céljából kizárólag a katalóniai autonóm közösség gyakorolta jogalkotási hatáskörét. E célból két intézkedést állapított meg, nevezetesen Katalóniában a vízügyi tervezésről szóló rendelet jóváhagyásáról szóló, 2006. október 10-i 380/2006. sz. rendeletet (Diario Oficial de la Generalidad de Cataluña, 4740., 2006. október 16., 42776. o.; a továbbiakban: 380/2006. sz. rendelet), illetve a Katalónia vízgyűjtő területének megfigyelési és ellenőrzési programjáról szóló, 2008. június 3-i GOV/128/2008. sz. kormányzati megállapodást (a továbbiakban: 2008. évi kormányzati megállapodás).

A pert megelőző eljárás

- 17 2009. február 24-i felszólító levelében a Bizottság arról tájékoztatta a Spanyol Királyságot, hogy úgy véli, hogy nem felelt meg a 2000/60 irányelv bizonyos rendelkezéseiből – különösen 4. cikkének (8) bekezdéséből, 7. cikkének (2) bekezdéséből, 10. cikkének (1) és (2) bekezdéséből, valamint V. mellékletének 1.3. és 1.4. szakaszából – eredő kötelezettségeinek, mivel az említett rendelkezéseket helytelenül ültette át, és nem megfelelően alkalmazta a spanyol jogrendben.
- 18 A Spanyol Királyság 2009. június 23-i keltezésű levelében válaszolt.
- 19 Mivel e válasz alapján nem lehetett megállapítani, hogy a 2000/60 irányelvet maradéktalanul átültették, a Bizottság 2010. március 22-én indokolással ellátott véleményt küldött a Spanyol Királyságnak, és felszólította, hogy tegye meg az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy az említett vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belül az abban foglaltaknak eleget tegyen. Ez a határidő 2010. május 22-én lejárt.
- 20 A Spanyol Királyság – az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő lejárta után – négy levélben válaszolt, amelyekben közölte azokat az intézkedéseket, amelyeket hamarosan el kívánt fogadni azzal a céllal, hogy eleget tegyen a véleményben foglaltaknak. Ez a tagállam az említett intézkedések kidolgozásával kapcsolatos előrehaladásról szóló jelentéseket, valamint az e célból elfogadott bizonyos számú intézkedéseket is közölte a Bizottsággal. A Bizottsággal közölt jogi aktusok körében szerepel többek között a 2011. évi rendelet.
- 21 A válaszokra tekintettel a Bizottság úgy vélte, hogy az autonóm közösségeken belüli vízgyűjtők esetében a helyzet továbbra sem kielégítő a 2000/60 irányelv 4. cikke (8) bekezdésének, 7. cikke (2) bekezdésének, 10. cikke (1) és (2) bekezdésének, valamint V. melléklete 1.3. és 1.4. szakaszának átültetését illetően. Ennek következtében a Bizottság a jelen kereset előterjesztése mellett döntött.

A keresetről

A Katalóniától eltérő autonóm közösségeken belüli vízgyűjtőket illetően a 2000/60 irányelv rendelkezései átültetésének elmulasztására alapított kifogásokról

A felek érvei

- 22 A Bizottság elismeri, hogy egyrészt a 2000/60 irányelv V. mellékletének 1.4. szakaszát, másrészt pedig ezen irányelv 4. cikkének (8) bekezdését, 7. cikkének (2) bekezdését, 10. cikkének (1) és (2) bekezdését, valamint V. mellékletének 1.3. szakaszát a spanyol jogrendbe a 2008. évi rendelet 5.1. szakasza, illetve a 2011. évi rendelet egyetlen cikkének (2)–(6) bekezdése ültette át. Mivel azonban

ezek a rendeletek kizárólag az autonóm közösségek közötti vízgyűjtőkre vonatkoznak, a Bizottság ebből azt a következtetést vonja le, hogy a 2000/60 irányelv fent említett rendelkezéseit az autonóm közösségeken belüli vízgyűjtők tekintetében nem ültették át.

- 23 A Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a Katalóniától eltérő autonóm közösségeken belüli vízgyűjtők tekintetében a 2000/60 irányelv szóban forgó rendelkezéseiből eredő kötelezettségek belső jogba való átültetését az alkotmány 149. cikke (3) bekezdésének végén szereplő kiegészítő szakasz garantálja. A kiegészítő szakaszból többek között az következik, hogy amennyiben a valamely meghatározott területen jogalkotási hatáskörrel rendelkező autonóm közösség nem él ezzel a hatáskörrel, illetve azt csak részben gyakorolja, az autonóm közösség által nem szabályozott kérdésekben vagy teljes egészében, vagy részlegesen továbbra is az állami normák a hatályosak. A Spanyol Királyság – a 2008. évi rendeletre hivatkozva – továbbá úgy véli, hogy a jelen ügyben az autonóm közösségeken belüli vízgyűjtőket illetően biztosított az állami normák maradéktalan alkalmazása. A Spanyol Királyság egyebekben felrója a Bizottságnak, hogy – az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésének, valamint az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdésének megsértésével – elő akarta írni, hogy az átültetésnek milyen módon kellett volna megvalósulnia ebben a tagállamban.
- 24 A Bizottság a maga részéről cáfolja ezt az utóbbi állítást. Az állami normáknak az autonóm közösségeken belüli vízgyűjtőkre kiegészítő jelleggel történő alkalmazását illetően azzal érvel, hogy a kiegészítő szakasznak a Spanyol Királyság által előterjesztett értelmezése a spanyol alkotmánybíróság ítélkezési gyakorlata alapján nem megengedett. A Bizottság szerint mindenesetre a fent említett rendeletek autonóm közösségeken belüli vízgyűjtők tekintetében történő tényleges alkalmazására nem került sor a jelen ügyben.

A Bíróság álláspontja

– A 2000/60 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott V. melléklet 1.4. szakasza átültetésének elmulasztására alapított kifogásról

- 25 A Bizottságnak a 2000/60 irányelv V. melléklete 1.4. szakasza átültetésének elmulasztására alapított kifogását illetően már az elején meg kell állapítani, hogy a tárgyaláson a Bizottság ezt a kifogást az ezen irányelv V. melléklete 1.4.1. pontja i–iii. alpontja átültetésének elmulasztására korlátozta.
- 26 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az irányelvek rendelkezéseit vitathatatlanul kötelező hatállyal és a jogbiztonság követelményét kielégítő egyediséggel, pontossággal és egyértelműséggel kell átültetni (lásd különösen a C-296/01. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2003. november 20-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-13909. o.] 54. pontját és a C-427/07. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2009. július 16-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-6277. o.] 55. pontját).
- 27 Ez nem változtat azon, hogy a tagállamok az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdése értelmében megválaszthatják az irányelvek végrehajtásának azon formáját és eszközeit, amelyek a legjobban biztosítják az általuk elérni kívánt eredményt. E rendelkezésből az következik, hogy valamely irányelvnek a belső jogba való átültetése nem igényli szükségképpen minden egyes tagállamban jogalkotási intézkedés meghozatalát.
- 28 A Bíróság már több alkalommal megállapította, hogy valamely irányelv előírásainak kifejezett és különös jogi rendelkezés formájában történő formális átvétele nem mindig szükséges, az irányelvek végrehajtása, azok tartalmától függően, általános jogi keretek között is megvalósulhat. Különösen az alkotmányjog, illetve a közigazgatási jog általános elveinek megléte feleslegessé teheti a jogalkotási vagy szabályozási rendelkezések útján történő átültetést, azzal a feltétellel ugyanakkor, hogy ezen elvek hatékonyan garantálják azt, hogy a nemzeti hatóságok az irányelvet teljes mértékben alkalmazzák, és hogy amennyiben az irányelv szóban forgó rendelkezése magánszemélyek számára jogokat keletkeztet,

az ezen elvekből keletkező jogi helyzet kellőképpen pontos és egyértelmű, és a kedvezményezettek jogukat teljes mértékben megismerhetik, és adott esetben azokat a nemzeti bíróságok előtt érvényesíthetik (lásd a C-32/05. sz., Bizottság kontra Luxemburg ügyben 2006. november 30-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-11323. o.] 34. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 29 A Bizottságnak ezt a kifogását ezen ítélkezési gyakorlat fényében kell megvizsgálni.
- 30 Nem vitatott, hogy a Katalóniától eltérő autonóm közösségeken belüli vízgyűjtőket illetően a Spanyol Királyság nem tett jogalkotási intézkedéseket a 2000/60 irányelv V. melléklete 1.4. szakaszának átültetésére, mivel a 2008. évi rendelet kizárólag az autonóm közösségek közötti vízgyűjtőkre alkalmazandó.
- 31 A Spanyol Királyság szerint az e tekintetben történő átültetést az alkotmány 149. cikke (3) bekezdésének végén szereplő kiegészítő szakasz garantálja, amely szerint, amennyiben az autonóm közösségek nem gyakorolták jogalkotási hatáskörüket a 2000/60 irányelv átültetése céljából, a 2008. évi rendeletet az autonóm közösségeken belüli vízgyűjtőkre is alkalmazni kell.
- 32 Mindenekelőtt – feltételezve, hogy a kiegészítő szakasz alkalmazható a jelen ügyben – a Spanyol Királyság nem fejtette ki, hogy ez az elv hogyan tehetné lehetővé az autonóm közösségeken belüli vízgyűjtők tekintetében a szabályozás hiányának orvoslását, figyelemmel arra, hogy a 2008. évi rendelet hatálya kifejezetten az autonóm közösségek közötti vízgyűjtőkre korlátozódik.
- 33 Ezután meg kell állapítani, hogy amennyiben a 2008. évi rendelet kiegészítő jelleggel való alkalmazását úgy kellene érteni, hogy az annak 5.1. szakaszában előírt végrehajtási rendelkezéseket – amint azt a főtanácsnok indítványának 23–25. pontjában megállapította – e rendelet egyetlen cikke (2) bekezdésének szövegén túlmenve az autonóm közösségeken belüli vízgyűjtőkre is alkalmazni kell, az ebből eredő jogi helyzet nem felelne meg az egyértelműsége és pontosságra vonatkozó azon követelményeknek, amelyeknek az átültetésre szolgáló nemzeti rendelkezéseket jellemeznük kell (lásd ebben az értelemben a C-372/99. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2002. január 24-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-819. o.] 18. pontját).
- 34 Azt is hozzá kell fűzni, hogy a Bizottság a Consejo de Estado 2010. december 15-i jelentése alapján a kiegészítő szakasz – mint a spanyol alkotmányjog jelenlegi állapotában az uniós jog végrehajtását garantáló eszköz – hatályával kapcsolatos bizonytalanságra hivatkozik, anélkül hogy a Spanyol Királyság ebben a kérdésben ellentmondana.
- 35 Végezetül meg kell állapítani, hogy a Tribunal Constitucionalnak a Spanyol Királyság által észrevételeiben hivatkozott ítélkezési gyakorlata alapján úgy tűnik, hogy az alkotmány 149. cikke (3) bekezdésének vége nem teszi lehetővé az állami normák kiegészítő jelleggel történő alkalmazását az autonóm közösségek általi szabályozás hiányában, az kizárólag a megállapított hézagok felszámolására irányulhat. Hozzá kell fűzni, hogy a Spanyol Királyság a tárgyaláson megerősítette, hogy a jelen ügyben az autonóm közösségek – a Katalán Autonóm Közösség kivételével – nem gyakorolták jogalkotási hatáskörüket. E feltételek mellett a Katalóniától eltérő autonóm közösségeken belüli vízgyűjtőket illetően a kiegészítő szakasz jelen ügyben történő alkalmazása nem releváns.
- 36 Ami az autonóm közösségeken belüli vízgyűjtőkre vonatkozó gazdálkodási tervekben a 2008. évi rendeletre történő visszautalást illeti, amire a Spanyol Királyság annak bizonyítása céljából hivatkozott, hogy az említett rendeletet maradéktalanul alkalmazni kell ezekre a vízgyűjtőkre, a Spanyol Királyság – a fentiekre tekintettel – nem bizonyította, hogy az autonóm közösségek az említett vízgyűjtőkre vonatkozó gazdálkodási tervekben a 2008. évi rendelet feltüntetésére során jogi kötelezettség alapján jártak el. Márpedig ha a visszautalás csupán közigazgatási gyakorlatra vonatkozik, amely jellegénél fogva bármikor módosítható, és nem kellően ismert, akkor azt nem lehet a Szerződésből eredő

kötelezettségek jogszerű végrehajtásának tekinteni (lásd ebben az értelemben a C-490/09. sz., Bizottság kontra Luxemburg ügyben 2011. január 27-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-247. o.] 47. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 37 A Spanyol Királyság azon érvét illetően, amely szerint a Bizottság – az EUSZ 4. cikk (2) bekezdését és az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdését megsértve – megkísérelte előírni, hogy a szóban forgó rendelkezések átültetésének hogyan kellett volna sorra kerülnie, meg kell állapítani, hogy ez az érv a Bizottság keresetlevelének téves értelmezésén alapul. A Bizottság keresetlevelében ugyanis nem jelezte, illetve nem javasolta a Bíróság számára, hogy a 2000/60 irányelv szóban forgó rendelkezései spanyol jogrendbe való átültetésének miként kellett volna sorra kerülnie.
- 38 A fentiekre tekintettel megalapozottnak kell tekinteni a 2000/60 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott V. melléklet 1.4.1. pontja i–iii. alpontja átültetésének elmulasztására alapított kifogást.
- A 2000/60 irányelv 4. cikke (8) bekezdésének, 7. cikke (2) bekezdésének, valamint 10. cikke (1) és (2) bekezdésének, továbbá az említett irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott V. melléklet 1.3. szakasza átültetésének elmulasztására alapított kifogásról
- 39 Nem vitatott, hogy a 2008. évi rendeletnek az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő lejártának időpontjában hatályos változata nem írt elő a 2000/60 irányelv 4. cikke (8) bekezdésének, 7. cikke (2) bekezdésének, valamint 10. cikke (1) és (2) bekezdésének, továbbá az említett irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott V. melléklet 1.3. szakaszának végrehajtására szolgáló semmiféle rendelkezést.
- 40 Beadványaiban a Spanyol Királyság e rendelkezéseknek a kiegészítő szakasszal összefüggésben a 2011. évi rendelettel történt átültetésére hivatkozik. E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2011. évi rendelet mindenestre csak az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő lejártát követően lépett hatályba. Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a kötelezettségszegés fennállását a tagállam azon helyzetének függvényében kell vizsgálni, amelyben az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő elteltekor volt, és az ezt követően bekövetkezett változásokat a Bíróság nem veheti figyelembe (lásd a C-286/12. sz., Bizottság kontra Magyarország ügyben 2012. november 6-án hozott ítélet 41. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 41 Egyebekben, ami a kibocsátások 2000/60 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében szereplő bizonyos ellenőrzéseinek kialakítása és/vagy megvalósítása tekintetében e rendelkezésben előírt tizenkét éves határidőt illeti, meg kell állapítani, hogy az említett irányelv 24. cikkének (1) bekezdése meghatározza az irányelv – és többek között a 10. cikk – átültetési határidejét. Meg kell tehát állapítani – amint azt a főtanácsnok indítványának 7. pontjában tette –, hogy a 2000/60 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése nem ezen rendelkezés átültetésének határidejét, hanem az ellenőrzések elvégzésének határidejét állapítja meg.
- 42 Következésképpen a 2000/60 irányelv 4. cikke (8) bekezdésének, 7. cikke (2) bekezdésének, valamint 10. cikke (1) és (2) bekezdésének, továbbá az említett irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott V. melléklet 1.3. szakasza átültetésének elmulasztására alapított kifogás megalapozott.

A 2000/60 irányelv rendelkezései autonóm közösségeken belüli, Katalóniában található vízgyűjtők tekintetében történő átültetésének elmulasztására alapított kifogásokról

A felek érvei

- 43 A Spanyol Királyság az indokolással ellátott véleményben rögzített határidőn belül az autonóm közösség által elfogadott két intézkedésre, jelesen a 380/2006. sz. rendeletre és a 2008. évi kormányzati megállapodásra hivatkozik a 2000/60 irányelvből eredő kötelezettségek autonóm közösségeken belüli, Katalóniában található vízgyűjtők tekintetében történő végrehajtásának bizonyítására. A Spanyol Királyság ezenfelül az ezen autonóm közösség által az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő lejártát követően elfogadott három további intézkedésre, azaz a katalóniai folyamkörzetre vonatkozó, 2010. november 23-i gazdálkodási tervre, a Generalidad de Cataluña kormányzati megállapodásával jóváhagyott, 2010. november 23-i cselekvési programra (a továbbiakban: 2010. november 23-i cselekvési program), valamint a katalóniai vízgyűjtő területre vonatkozó gazdálkodási terv jóváhagyásáról szóló 1219/2011. sz. királyi rendeletre (a BOE 2011. szeptember 22-i száma; a továbbiakban: 1219/2011. sz. királyi rendelet) is hivatkozik, ezen utóbbi intézkedést illetően ugyanakkor nem jelzi, hogy a 2000/60 irányelv mely rendelkezéseinek végrehajtására irányul.
- 44 A Bizottság megjegyzi, hogy a Spanyol Királyság – jóhiszemű együttműködésre irányuló kötelezettségének megsértésével – az autonóm közösségeken belüli, Katalóniában található vízgyűjtőket illetően nem közölte a Bizottsággal a 2000/60 irányelv átültetésére szolgáló intézkedéseket, és azokat ellenkérelméhez sem csatolta. A Bizottság másodlagosan megjegyzi különösen azt, hogy az 1219/2011. sz. királyi rendeletet nem lehet figyelembe venni, mivel azt az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő lejárta után fogadták el.

A Bíróság álláspontja

- 45 Előzetesen meg kell állapítani, hogy nem lehet figyelembe venni a Spanyol Királyság által a 2000/60 irányelv rendelkezéseinek átültetésére szolgáló intézkedéseként hivatkozott 2010. november 23-i cselekvési programot és az 1219/2011. sz. királyi rendeletet, mivel ezeket az intézkedéseket az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő lejárta után fogadták el.
- 46 A 2000/60 irányelv 7. cikke (2) bekezdésének, valamint 10. cikke (1) és (2) bekezdésének átültetését illetően a Spanyol Királyság a 380/2006. sz. rendeleten és a 2008. évi kormányzati megállapodáson felül a 2010. november 23-i cselekvési programra hivatkozik. Következésképpen a 2000/60 irányelv e rendelkezéseit csupán részlegesen ültették át az indokolással ellátott véleményben rögzített határidőn belül.
- 47 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a Bizottságnak a 2000/60 irányelv e rendelkezései átültetésének Spanyol Királyság általi elmulasztására alapított kifogásai megalapozottak.
- 48 Ezen irányelv 4. cikke (8) bekezdésének átültetését illetően a Spanyol Királyság azzal érvel, hogy ezeket a rendelkezéseket a 380/2006. sz. rendelet ültette át. Ami az ezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott V. melléklet 1.3. szakaszának és 1.4.1. pontja i–iii. alpontjának átültetését illeti, ez a tagállam a 2008. évi kormányzati megállapodásra támaszkodik.
- 49 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Spanyol Királyság az átültetésre szolgáló ezen intézkedésekre első alkalommal az ellenkérelemben hivatkozott, ami nem egyeztethető össze az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése alapján a tagállamokra háruló, jóhiszemű együttműködési kötelezettséggel. A jelen kereset tárgya azonban nem a tájékoztatási kötelezettség megszegése, hanem a 2000/60 irányelv bizonyos rendelkezéseinek átültetésére irányuló kötelezettség megsértése. Nem elegendő az állítólagos kötelezettségzegés megállapításához önmagában az a tény, hogy a Spanyol Királyság a pert megelőző

eljárás során nem tájékoztatta a Bizottságot arról, hogy az átültetésre már sor került (lásd ebben az értelemben a C-456/03. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2005. június 16-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-5335. o.] 46. és 47. pontját).

- 50 Amennyiben ugyanis a Spanyol Királyság által hivatkozott belső jogi rendelkezések az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő lejártakor hatályban voltak, azokat a Bíróságnak figyelembe kell vennie a kötelezettségzegés tényleges fennállásának megítéléséhez (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben 2005. június 16-án hozott ítélet 48. pontját).
- 51 Ami a 2000/60 irányelv 4. cikkének (8) bekezdését, valamint ezen irányelv V. melléklet 1.3. szakaszát és 1.4.1. pontjának i–iii. alpontját illeti, meg kell állapítani, hogy a Bizottság anyagi szempontból semmiféle kifogást nem vet fel a 380/2006. sz. rendelettel és a 2008. évi kormányzati megállapodással szemben, amelyek – a Spanyol Királyság állítása szerint – átültették a 2000/60 irányelv fent említett rendelkezéseit.
- 52 Ennélfogva a 2000/60 irányelv 4. cikke (8) bekezdése, valamint a 8. cikk (2) bekezdésében hivatkozott V. melléklet 1.3. szakasza és 1.4.1. pontja i–iii. alpontja átültetésének hiányára alapított kifogást el kell utasítani.
- 53 E feltételek között a keresetet el kell utasítani abban a részében, amelyben az a 2000/60 irányelv 4. cikke (8) bekezdése, valamint a 8. cikk (2) bekezdésében hivatkozott V. melléklet 1.3. szakasza és 1.4.1. pontja i–iii. alpontja Spanyol Királyság általi átültetése – autonóm közösségeken belüli, Katalóniában található vízgyűjtők tekintetében történő – elmulasztásának megállapítására irányul.
- 54 A fenti megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy a Spanyol Királyság – azzal, hogy a Katalóniától eltérő autonóm közösségeken belüli vízgyűjtők tekintetében nem tette meg a 2000/60 irányelv 4. cikke (8) bekezdésének, 7. cikke (2) bekezdésének, 10. cikke (1) és (2) bekezdésének, valamint az irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott V. melléklet 1.3. szakasza és 1.4.1. pontja i–iii. alpontjának, az autonóm közösségeken belüli, Katalóniában található vízgyűjtők tekintetében pedig a 2000/60 irányelv 7. cikke (2) bekezdésének, valamint 10. cikke (1) és (2) bekezdésének átültetéséhez szükséges valamennyi intézkedést – nem teljesítette az ezen irányelvből eredő kötelezettségeit.
- 55 A keresetet ezt meghaladó részében el kell utasítani.

A költségekről

- 56 A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése értelmében a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A 138. cikk (3) bekezdése értelmében részleges pernyertesség esetén mindegyik fél maga viseli a költségeit. Ha azonban az ügy körülményei alapján indokoltnak látszik, a Bíróság határozhat úgy, hogy a fél saját költségein felül viseli a másik fél költségeinek egy részét is.
- 57 Mivel a jelen ügyben a Bizottság kérte a javarészt pervesztes Spanyol Királyságnak a költségek viselésére kötelezését, továbbá mivel ez az állam a pert megelőző eljárás során nem biztosította az azon belső jogi rendelkezésekre vonatkozó valamennyi hasznos információt, amely rendelkezések miatt úgy vélte, hogy teljesítette a 2000/60 irányelvből eredő különféle kötelezettségeit, a Spanyol Királyságot kötelezni kell a költségek összességének viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Spanyol Királyság – azzal, hogy a Katalóniától eltérő autonóm közösségeken belüli vízgyűjtők tekintetében nem tette meg a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikke (8) bekezdésének, 7. cikke (2) bekezdésének, 10. cikke (1) és (2) bekezdésének, valamint az irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott V. melléklet 1.3. szakasza és 1.4.1. szakasza i–iii. alpontjának, az autonóm közösségeken belüli, Katalóniában található vízgyűjtők tekintetében pedig a 2000/60 irányelv 7. cikke (2) bekezdésének, valamint 10. cikke (1) és (2) bekezdésének átültetéséhez szükséges valamennyi intézkedést – nem teljesítette az ezen irányelvből eredő kötelezettségeit.**
- 2) **A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**
- 3) **A Bíróság a Spanyol Királyságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások